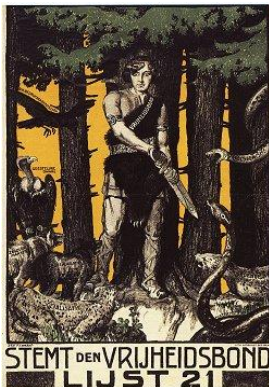


## 1922: verkiezingen op 5 juli

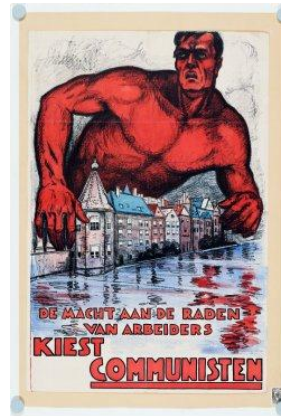
**Vraag: Beschrijf wat je ziet op het affiche van de Vrijheidsbond. Leg uit waarom dit aansluit bij het gedachtegoed van de Vrijheidsbond.**

### Politieke verhoudingen in 1922

De angst voor een revolutie in Nederland bleek ongegrond. De liberalen en de confessionelen vonden het achteraf jammer dat ze zo snel met wetgeving hadden ingestemd “om maar de orde en de rust te bewaren”. Een voorbeeld hiervan was de achturige werkdag. De [Vrijheidsbond](#) vond het maar niks dat dit inmiddels regel was geworden. De Vrijheidsbond wilde bezuinigen, bijvoorbeeld door de achturige werkdag weer af te schaffen. Deze partij wilde de rol van de overheid zo klein mogelijk houden evenals de staatsuitgaven. De “bureaucratie” en de “doodende belastingdruk” moesten bestreden worden (zie affiche). De vrije markt zou leiden tot realistische lonen en realistische prijzen. De overheid hoefde zich daar niet mee te bemoeien.



De [SDAP](#) en de communistische [CPH](#) wilden heel graag de achturige werkdag behouden en de rechten van de arbeider verbeteren. De CPH liet op haar verkiezingsaffiche zien dat de arbeider het Binnenhof – het machtscentrum in Den Haag- moest veroveren. De SDAP was niet zo blij met deze steun van de CPH. De sociaaldemocraten vonden dat de communisten de Sovjetdictatuur goed probeerden te praten.



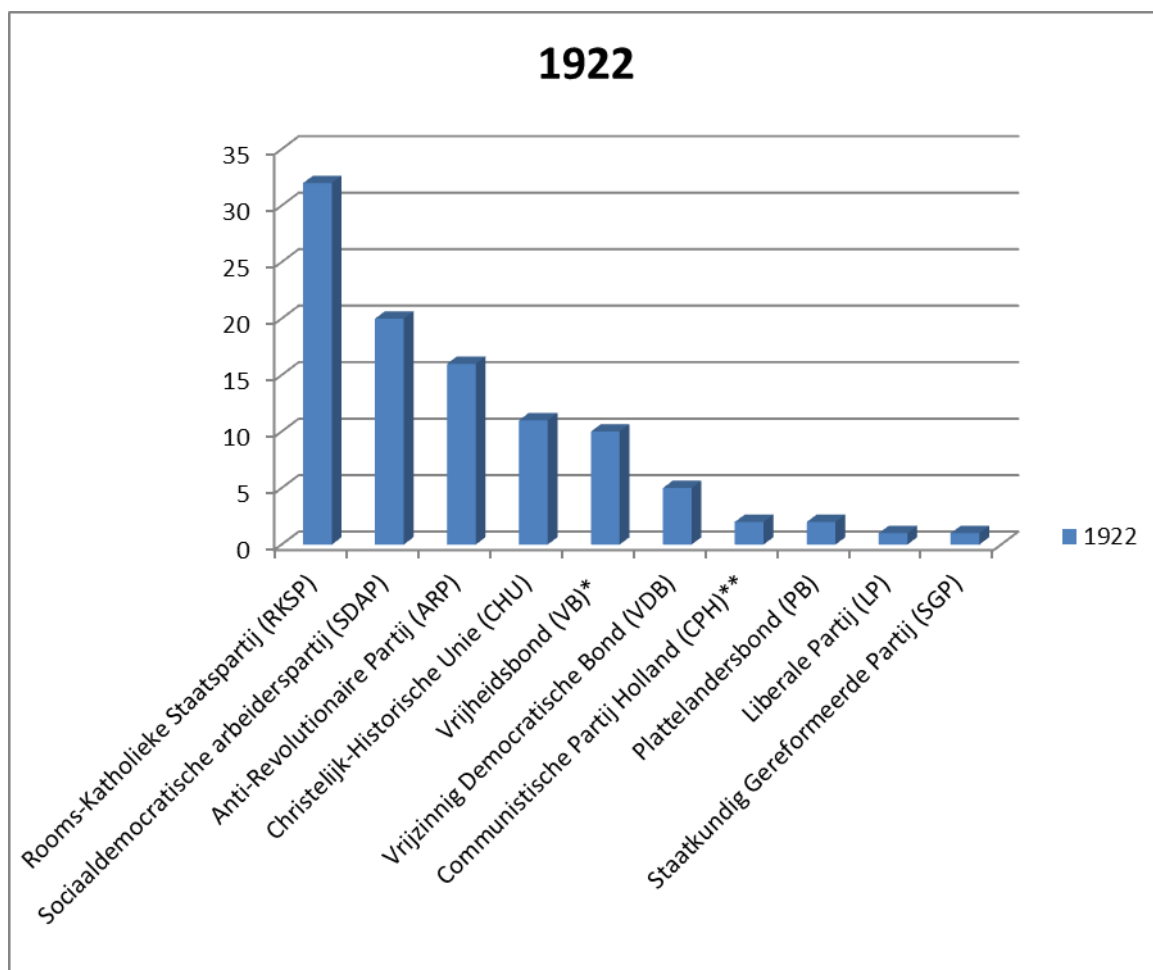
De confessionele meerderheid groeide: bij de verkiezingen van 5 juli 1922 wonnen de [ARP](#), de [CHU](#) en de [RKSP](#). Halverwege de regeerperiode werd Colijn van de ARP de minister van financiën. Al snel werd Colijn eigenlijk belangrijker dan de premier Ruijs. Colijn ging flink bezuinigen. Het lukte hem mede dankzij de goedlopende economie om het begrotingstekort aan te pakken.

### Verkiezingen in 1922

Deze verkiezingen in 1922 waren de eerste waarbij vrouwen ook mochten stemmen. De SDAP en de [Vrijzinnig Democratische Bond](#) – die later op zouden gaan in de PvdA- pleitten al langere tijd voor [actief stemrecht](#) voor vrouwen. Veel politieke partijen hadden vrouwen nu op verkiesbare plekken gezet. Zij waren ook zichtbaar op sommige verkiezingsaffiches. De confessionele partijen waren minder enthousiast over het vrouwenkiesrecht, maar hoopten ook op meer vrouwelijke stemmen. Het was een teleurstelling voor de SDAP en de Vrijzinnig Democratische Bond dat de vrouwen niet massaal op hun partijen gingen stemmen. De SDAP verloor zelfs twee zetels. De vrouwen bleken toch voornamelijk via verzuilde scheidslijnen te stemmen.

### Wist je dat

- ... de ARP en de SGP vanuit principiële bezwaren geen vrouw op hun kandidatenlijst wilden zetten?
- ... de regeringsformatie in Basel plaatsvond, omdat veel politici in het buitenland op vakantie waren?



\* was eerst Liberale Unie (LU), Bond van Vrije Liberalen (BVL), Economische Bond (EB), Neutrale Partij (NP) en de Middenstandspartij (MP)

\*\* was eerst de Sociaaldemocratische Partij (SDP)

Dit leidde tot het kabinet-Ruijs de Beerenbrouck II (RKSP, ARP, CHU, met in totaal 59 zetels).